

3. Palkkalautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Palkkalautakuntaan oli v:ksi 1965 valittu neljän entisen jäsenen tilalle seuraavat uudet jäsenet: varat. Carl-Olaf Homén (varapuh. joht.), kaupallinen neuvos Paavo Aarnio, kauppat.lis. Ingvar Melin ja palokers. Bo Winqvist. (18.1. 120, 122 §). Kaupunginhallituksen edustajana oli apul.kaup.joht. Pentti Kalaja (18.1. 121 §).

Palkkalautakunta kokoontui v:n 1965 aikana 48 kertaa. Pöytäkirjojen pykäläluku oli 2 086.

Kokoukset päätettiin pitää maanantaisin klo 16 lautakunnan toimistossa (18.1. 125 §, 1.2. 251 §, 15.2. 342 §).

Pyhä- ja juhlapäivien sekä kesälomien vuoksi kokousaikoihin tehtiin eräitä muutoksia (17.5. 868 §, 31.5. 943, 944 §, 29.11. 1 966 §).

Kaupungin neuvottelijoiksi palkkalautakunta päätti valita v:ksi 1965 puh.joht. Osmo Vesikansan, toim.pääll. Erkki Salmion ja apul.toim.pääll. Juha Keson sekä asian laadusta ja laajuudesta riippuen lisäksi varapuh. joht. C-O. Homénin ja jäsen Arne Koskisen ((8.2. 299 §, 15.2. 339 §).

Palkkalautakunnan toimisto. Lautakunnan toimiston 28. pl:n sihteerin virkaan päätettiin valita 1.2. lukien varat. Eero Haapanen (11.1. 105 §, 18.1. 164 §). 24. pl:n sihteerin Pentti Hakolan erottua virastaan 1.8. valittiin hänen tilalleen valtiot.kand. Jorma Siitonen (31.5. 946 §, 12.7. 1 236 §, 2.8. 1 287 §).

Toimiston 18. pl:n kortistoesimiehen virkaan valittiin kansl.hoit. Maire Ivalo 1.2. lukien (11.1. 106 §, 18.1. 166 §) sekä 15. pl:n kansl.hoitajan virkaan samasta ajankohdasta lähtien kanslisti Kaarina Mennander (18.1. 167 §). Mainituille henkilöille myönnettiin ensin virkavapautta omista viroistaan ko. viransijaisuuden hoitamista varten sekä sitten ero entisistä viroistaan (4.1. 65 §, 18.1. 168 §); 12. pl:n kanslistin virkaan valittiin toim.apul. Aliisa Huurinainen 1.4. lukien (8.3. 474 §, 15.3. 510 §, 15.3. 514 §). 10. pl:n toimistoapulaisen virkaan hyväksyttiin sitä haettavaksi julistamatta toim.apul. Leena Tauni 1.4. lukien (15.3. 515 §).

Kaupunginhallitukselle päätettiin esittää, että toimistoon saataisiin palkata sairausvakuutusasiain hoitamista varten työsopimus-suhteinen toimistoapulainen 10. pl:n mukaisin palkkaeduin. Määräraha ko. tarkoitukseen myönnettiin 18.3. Tehtävään palkattiin merkon. Tuula Mäkilä (15.3. 516 §, 22.3. 549 §).

Lisäksi palkkalautakunta päätti eräitä viransijaisuuksia, lähetin palkkaamista, eron myöntämistä ym. koskevia asioita (6.9. 1 518 §, 8.11. 1 865 §, 29.11. 1 961 §, 27.12. 2 084 §).

Kesätyöaika. Vastaukseksi kaupunginkanslian lähetteeseen ja Kaupunkiliiton yleiskirjeen johdosta palkkalautakunta päätti tehdä esityksen, jossa mm. ehdotettiin kaupunginvaltuustolle edelleen esitettäväksi, että virkasäännön 17 §:n 1 mom. muutettaisiin siten,

että kesäaikana noudatettaisiin toisenlaista työaikaa kuin muuna vuodenaikana ja että säännöllisten viikkotyötuntien yhteismäärä ei tällöin alittaisi 35 t:a; virkasäännön em. pykälään lisättäisiin uusi 8 mom., joka koski toisenlaisen työajan noudattamista myös niiden viranhaltijain osalta, joiden työ välittömästi liittyy sellaisten työntekijäin työhön, joihin nähden sovelletaan 5.3.1964 allekirjoitetun työehtosopimuksen 4 §:n 2 kohdan pöytäkirjamerkintää ja että sanottu merkintä muutettaisiin kuulumaan seuraavasti: »Työmailla, joissa töiden laadun vuoksi on mahdollista, ei työskennellä lauantaicin toukok. 31 p:n ja syysk. 4 p:n välisenä aikana. Tällaisilla työmailla on säännöllinen työaika muina arkipäivinä 8 ½ t vuorokaudessa.» Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle täytäntöönpano-ohjeissa määrättäväksi tarkemmin järjestelyn yksityiskohdista (3.5.77 §).

Kunnallisvirkamiesyhdistys oli tehnyt esityksen kaupunginvaltuuston 28.4. tekemän vuosilomakauden pidentämistä koskevan päätöksen johdosta. Tämän nojalla palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että tämä täydentäisi antamiaan täytäntöönpano-ohjeita siten,

1) että niiden viranhaltijoiden kohdalla, jotka ovat aloittaneet vuosilomansa tai sen osan pitämisen 6.5.1965 tai sitä ennen, sovelletaan tämän loman tai sen osan osalta aikaisempaa virkasäännön määräystä lomakauden alkamisajankohdasta eli ajankohtaa 15.5.1965 sekä

2) että kaupunginvaltuuston em. päätöksen johdosta ei kenellekään viranhaltijalle olisi myönnettävä vuosiloman asemesta palkatonta virkavapautta (29.6. 1 122 §).

Kaupungin kättilöiden ja terveyssisarten puolesta oli jätetty kirjelmä, jossa anottiin kaupunginvaltuuston kesäaikana vapaata lauantaia koskevan päätöksen soveltamista terveydenhoitoviraston alaisissa avohuollon neuvoloissa ja kotisairaanhoidossa työskenteleviin viranhaltijoihin. Terveystieteiden lautakunta oli tiedustellut, voitaisiinko anomukseen suostua edellyttäen, että ao. potilaista huolehditaan ja ottaen huomioon, että alue-
lääkäreiden toiminnan on jatkuttava myös lauantaicin. Palkkalautakunta päätti äänestyksen jälkeen hylätä anomuksen (14.6. 1 054 §, 21.6. 1 064 §).

Palkkalautakunta päätti puolestaan hyväksyä lisä- ja ylityökorvausta koskevien ohjeiden antamisen virasto- ja toimistotyötä ym. suorittavien viranhaltijain osalta 31.5.—4.9. väliseltä ajalta sekä saattaa ohjeet niihin liittyvine taulukoineen kaikille kaupungin virastoille ja laitoksille tiedoksi ja noudatettavaksi (24.5. 907 §).

Kaupunkiliitto oli maininnut lähettämässään yleiskirjeessä, että se oli v. 1964 suositellut, että työehtosopimukseen otettaisiin määräys, jonka mukaan niillä työmailla, joissa se töiden laadun perusteella on mahdollista, ei työskennellä lauantaicin 1.6.—31.8. välisenä aikana ja että niissä kaupungeissa ja kauppaloissa, joissa viranhaltijoilla vielä on kesällä yhtä pitkä viikottainen työaika kuin vuoden muuna aikana ja joissa kesälauantavapaan käyttö voidaan järjestää, siirrytään kesäkuukausien aikana viikon muina päivinä sellaiseen työaikaan, että viikottainen työaika on 35 t. Kun piakkoin käytäviä uusia neuvotteluja varten olisi tärkeätä saada tietoja suositusten toteuttamisesta ja niiden antamista kokemuksista, pyysi Kaupunkiliitto vastausta mm. seuraaviin kysymyksiin: Onko työehtosopimuksia koskeva suositus toteutettu ja millaista työaikaa on noudatettu? Onko viranhaltijain vapaata kesälauantaita koskeva suositus toteutettu ja minkälaista työaikaa on noudatettu? Mitä vaikeuksia ja haittoja tästä on aiheutunut? Mitä ilmeisiä etuja vapaan kesälauantain käyttöönotosta on saatu aikaisempaan verrattuna? Onko em. vapaan lauantain käytöstä aiheutunut palkkausteknillisiä vaikeuksia? Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että Kaupunkiliitolle vastattaisiin mm.: Mainittu kokeilu oli toteutettu ja

3. Palkkalautakunta

sen antamista tuloksista voitiin sanoa, että viranhaltijakunta samoin kuin työntekijätkin ovat yleensä olleet järjestelyyn tyytyväisiä. Vain niiden virasto- ja toimistotyössä työskentelevien keskuudessa, jotka olivat joutuneet työskentelemään lauantaisin, oli esiintynyt tyytymättömyyttä. Eräissä tapauksissa oli ilmoitettu, että työn tehokkuus viitenä työpäivänä viikossa oli jonkin verran parantunut ja työajan lyhentymisestä aiheutunut työtehon menetys oli täten saatu joko kokonaan tai osittain korvatuksi. Palkkausteknillisistä seikoista oli tullut lautakunnan toimistoon lukuisia kyselyitä, joten tässä kohdin oli ilmeisesti annettava tarkemmat ohjeet (12.4. 661 §).

Vuosilomaoikeudet. Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistys oli lähettänyt kaupunginhallitukselle kirjelmän, jossa mm. sanottiin: V. 1962 valmistui Kaupunkiliiton uusi mallivirkasääntö, jota nykyään noudatetaan useimmissa kaupungeissa ja kauppaloissa. Koska Helsingin osalta virkasäännön uusiminen oli vireillä ja edelleen komitea-asteella, ehdotti yhdistys, että voimassa olevan virkasäännön 36 § tarkistettaisiin ensi tilassa siten, että sen 2 mom:iin lisättäisiin mallivirkasäännön mukainen määräys loman pituudesta silloin, kun viranhaltijalla on vähintään 10 v palvelusaikaa. Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestö oli tehnyt palkkalautakunnalle vastaavanlaisen esityksen. Palkkalautakunnan esittelijä ehdotti, että lautakunta lausunnossaan esittäisi, että järjestöjen esitykset eivät tässä vaiheessa antaisi aihetta toimenpiteisiin. Mutta kaupunginvaltuusto päätti vastoin lautakunnan enemmistön kantaa, että virkasääntöön lisättäisiin uusi 37 a §, missä mm. sanottiin: jos viranhaltijalla on 10, mutta ei vielä 15 palvelusvuotta, on hänen vuosilomansa pituus 2½ työpäivää kutakin 36 §:n 1 mom:ssa tarkoitettua kuukautta kohden (22.3. 548 §, 29.3. 589 §).

Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle -valtuustolle edelleen esitet-

täväksi, että virkasäännön 37 a §:n 3 mom. muutettaisiin 1.1.1966 alkaen kuulumaan seuraavasti: »Tätä pykälää on sovellettava ensi kerran määrättäessä vuosilomista lomanmääräytymisvuodelta 1.5.1964—30.4.1965 ja on se voimassa siihen saakka, kunnes uusi virkasääntö tulee voimaan, kauintaan kuitenkin 31.12.1966 saakka. Tämän pykälän voimassa ollessa ei sovelleta 37 §:n 1 mom:n ensimmäistä lausetta». (8.11. 1 862 §).

Virkasäännön uusiminen. Palkkalautakunta päätti saattaa virkasääntökomitean työvaliokunnan tietoon, että lautakunnan mielestä virkasäännön uusimistyötä olisi pyrittävä nopeuttamaan (5.4. 632 §).

Työsopimussuhteisten henkilöiden vastuuta koskeva kysymys. Kaupunginrevisori oli maininnut kirjelmässään siitä, että yhä lisääntyvässä määrin kaupungin viranhaltijoita oli siirtynyt työsopimussuhteeseen ja jäänyt hoitamaan aikaisemmin virkamiehinä hoitamia tehtäviä. Tällöin ei ilmeisesti ollut tarpeeksi kiinnitetty huomiota siihen, että julkisen vallan käyttö edellyttää virkasuhdetta. Tätä pidetään luonnollisena, mutta toisaalta on varsin vaikea ratkaista kysymystä siitä, milloin on kyseessä julkisoikeudellinen asia ja julkisen vallan käyttö. Kaupungin tilisäännön ja hankintaohjeiden mukaan laskujen hyväksymisen oli tapahduttava siihen oikeutetun viranhaltijan toimesta ja hankintoja saivat suorittaa vain siihen valtuutetut viranhaltijat. Näin ollen kaupunginrevisori esitti, että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin em. julkista valtaa käyttävien toimien hoidon saattamiseksi virkasuhteessa olevien henkilöiden hoidettavaksi. Asiamiestoimisto oli lausunnossaan todennut, että julkisen vallan käyttö kuuluu hallinto-oikeuden epämääräisimpiin eikä sitä ole mahdollista täsmällisesti määritellä. Näin ollen kysymys siitä, mitkä tehtävät on annettava virkasuhteessa olevien henkilöiden hoidettaviksi, on ratkaistava muilla perusteilla ja yksityistapauksittain. Palkkalautakunnan esittelijä huomautti siitä, että oikeuskäytännössä oli ainakin

eräissä tapauksissa katsottu, että myös työ-sopimussuhteeseen kuukausipalkalla palkattu henkilö voidaan tuomita virkamiehenä tehdystä virkarikoksesta. Ratkaisu siitä, sovelletaanko rikoslain virkamiesvastuuta koskevia säädöksiä johonkin henkilöön nähden, ei voi olla riippuvainen työnantajan palvelussuhdelajia koskevasta määrittelystä, vaan asian ratkaisussa on noudatettava in casu-harkintaa, jolloin harkinnan käyttäjinä toimivat yleiset tuomioistuimet. Tämä johtaa siihen, että julkisen vallan käyttö ja rikosoikeudellinen virkamiesvastuu on ulotettavissa myös työsuopimussuhteessa olevaan toimihenkilöön. Kun toisaalta kaupunginreviisorin kirjelmässä olevat viittaukset kunnallislakiin, tilisääntöön ja hankintaohjeisiin antavat perusteita hänen edustamalleen kannalle, palkkalautakunta päätti esittelijän ehdotuksen mukaisesti, että lausunnossa kaupunginhallitukselle ehdotettaisiin kysymyksen perusteellista tutkimista (8.11. 1 861 §).

Kaupunginhallituksen asettaman *eläkeikäkomitean mietintö* oli valmistunut ja jaettu palkkalautakunnan jäsenille 20.5. Esittelijä totesi, että komitea oli työssään voinut käyttää hyväkseen nykyaikaisen työeläketieteen tutkimustuloksia, joten komitean ehdotus lepäsi vankalla tieteellisellä pohjalla. Mietintö oli myös ollut apuna laadittaessa ehdotusta kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön voimaan saattamisen johdosta käytäviä neuvotteluja varten. Kun komitean ehdotusta poikkeuksellisten eläkeikäluokkien järjestelyksi oli pidettävä hyvin perusteltuna, ei mietintöön liittyvän ehdotuksen johdosta ollut huomautettavaa. Olisi tärkeätä, että kaupungin toimesta ryhdyttäisiin kiireellisesti tutkimaan ja toteuttamaan komitean ehdottamia toimenpiteitä esim. työhönottotarkastusten tehostamiseksi, kaupungin palveluksessa olevan henkilökunnan terveydenhuollon kehittämiseksi ja henkilökunnan oikeaan sijoittamiseen, koulutukseen ja uudelleen-koulutukseen liittyvien kysymysten selvittämiseksi. Kaupunginhallitukselle päätettiin

antaa edellä olevan mukainen lausunto (26.4. 686 §, 24.5. 908, 909 §, 3.6. 948 §, 8.6. 977 §).

Palkkalautakunta päätti tehdä esityksen suppean komitean asettamisesta kiireellisesti selvittämään poikkeuksellisten eläkeikäluokkien käyttöön liittyviä periaatteellisia ja käytännöllisiä kysymyksiä sekä tekemään esityksen kaupungin osalta uuden kunnallisen eläkesäännön perusteella käyttöön otettaviin poikkeuksellisiin eläkeikäluokkiin sijoitettavista viroista ja töistä (22.2. 369 §).

Eräät Kivelän, Hesperian ja Marian sairaalan kotisairaanhoidajat olivat anoneet, että heidän eläkeikänsä ja palvelusvuosiaan koskevat määräykset muutettaisiin samaan eläkeikäryhmään kuuluviksi eli vastaavasti 55 v:ksi ja 25 v:ksi, kuten muidenkin sairaanhoidajien osalta v. 1964 uusituslaissa eläkesäännössä oli tapahtunut. Esittelijä ilmoitti, että järjestöjen kanssa käydyissä neuvotteluissa oli sovittu siitä, että kotisairaanhoidajien virat sijoitetaan em. poikkeuseläkeluokkaan. Väärinkäsityksestä johtuen nämä virat olivat kuitenkin joutuneet 58 ja 27 palvelusvuotta edellyttävään ryhmään. Kun virheellisyys voitaisiin oikaista vielä tässä vaiheessa ennen kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön tarjoaman lisäeläketurvan voimaan saattamista, päätettiin kaupunginhallitukselle puoltaa kotisairaanhoidajien anomusta (24.5. 889 §).

Virkojen perustamista, vakinaistamista, virkanimikkeitten muuttamista ym. virkoja koskevista asioista lautakunta antoi lukuisia lausuntoja kaupunginhallitukselle. Uusien virkojen perustamisen yhteydessä esitettiin vain lausunto ehdotetun palkkaluokan sopivuudesta. Edelleen annettiin useita lausuntoja palkkojen ja palkkioiden korottamista koskevista asioista.

Virkojen täyttämisen niitä haettavaksi julistamatta. Useissa tapauksissa oikeutettiin virastot ja laitokset täyttämään virat niitä haettaviksi julistamatta sillä ehdolla, että virkaan valittaisiin sitä viransijaisena hoitanut henkilö (18.1. 148 §, 22.11. 1 931 §, 29.11. 1 951 §, 27.12. 2 068 §).

3. Palkkalautakunta

Oikeus virassa pysymiseen eroamisiän saavuttamisen jälkeen myönnettiin 4 viranhaltijalle.

Oikeus sivutoimen hoitamiseen myönnettiin 164 viranhaltijalle. Oikeudet myönnettiin yleensä sillä ehdolla, että sivutoimen hoitaminen ei haittaa asianomaisen virkatehtävien hoitamista tai että ao. viranhaltija korvaa virka-ajan ulkopuolella suoritettavalla työllä sen osan virka-aikaa, joka kuuluu sivutoimen hoitamiseen.

Eräitä sivutoimilupa-anomuksia hylättiin, mm. Nikkilän sairaalan osastolääkärin Pentti Hellstenin anomus saada hoitaa Pornaisten kunnan kunnanlääkärin virkaa, koska katsottiin, ettei ko. toimintaa voitaisi rajoittaa 12 tuntiin viikossa (1.3. 418 §).

Kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa esitettiin, että se kehottaisi kaupungin virastoja ja laitoksia kiinnittämään huomiota siihen, että sivutoimilupa-anomukset olisi toimitettava palkkalautakunnalle niin hyvissä ajoin, että ne ehdittäisiin käsitellä ennen ko. sivutoimen vastaanottamista ja että sivutoimen vastaanottamisen ehdottomaksi edellytykseksi asetetaan, että ao. viranhaltija on saanut asianmukaisen sivutoimiluvan. Edelleen päätettiin esittää, että laitoksia kehoitettaisiin tehokkaasti valvomaan, että sivutoimilupa-anomukset tehdään kaikissa virkasäännön 12 §:n edellyttämässä tapauksissa ja että viranhaltijat noudattavat sivutoimiluvissa asetettuja ehtoja (1.3. 427 §).

Viranhaltijain ja luottamusmiesten kokouspalkkiosääntöjen tarkistamista koskevassa asiassa palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että tämä antaisi palkkalautakunnan tehtäväksi laatia ja esittää kaupunginhallitukselle ehdotuksen kaupungin viranhaltijain ja luottamusmiesten palkkiosääntöjen tarkistamiseksi palkkiomäärien osalta yleisen palkkakehityksen mukaisesti sekä tekemään samalla mahdollisesti tarpeelliseksi katsottavat muutkin sanottujen sääntöjen tarkistusehdotukset. Asia olisi valmis-

teltava siten, että tarkistukset tulisivat voimaan v:n 1966 alusta lukien (18.10. 1 768 §).

Ns. sporttelivirkojen palkkauksen tutkiminen. Samassa yhteydessä kuin käsiteltiin viranhaltijain palkkaluokkatarkistusta koskevia ehdotuksia, oli virastojen ja laitosten sekä järjestöjen taholta esitetty, että ao. tarkistuksia suoritettaisiin myös ns. sporttelivirkojen osalta. Kaupungin neuvottelijat ilmoittivat, että ko. tarkistamista vaikeuttaa huomattavasti näiden tulojen jakoperusteiden viime aikoina tapahtunut uudelleenjärjestely sekä se, ettei käytettävissä ole luotettavia tietoja virkasivutulojen vaikutuksesta ao. viranhaltijain ansiotasoon. Neuvottelujen yhteydessä pyydettiin luottamukselliset tiedot virastoilta ko. viranhaltijain virkasivutulojen keskimääräisestä suuruudesta kuu-kaudessa sekä virkasivutulojen alimmasta ja ylimmästä arvosta. Tällöin kävi ilmi, että sporttelitulojen jakautumisessa esiintyi samojenkin virkaryhmien keskuudessa melkoista epätasaisuutta. Sen vuoksi palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että suoritettaisiin erikoistutkimus ns. sporttelivirkojen varsinaisen palkan ja virkasivutulojen sekä näiden jakoperusteiden osalta (4.1. 29 §, 11.1. 97 §).

Palkat ja palkkiot. Palkkalautakunta päätti, että niille virastojen ja laitosten työsuhteessa oleville *työturvallisuuselimiin jäsenille* ja varajäsenille, jotka virastojen ja laitosten lähettämänä osallistuvat kaupungin työturvallisuustoimikunnan järjestämille työturvallisuuden luento- ja neuvottelupäiville 30. ja 31.3., saadaan menetetyltä työajalta suorittaa keskituntiansion mukainen korvaus (22.3. 553 §, 29.3. 588 §).

Kaupungin virasto- ja poliisitalojen *ns. pinta-alasiivoojien siivouskorvauserusteiden* vahvistamista sekä palkkojen ja indeksikorotusten suorittamista koskevassa asiassa palkkalautakunta päätti hyväksyä työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestön kanssa saavutetun neuvottelutuloksen ja esittää kaupunginhallitukselle, että 6.5.1964 annettun

kaupunginhallituksen päätöksen voimassa-oloaikaa jatkettaisiin 15.2.1966 saakka mainittu päivä mukaan luettuna (20.12. 202 §).

Maidontarkastamon ylikatsastajalle ja näyttöteidenottajille maidon kestävyyskokeen suorittamisesta johtuvan ylityön korvaamista koskevassa asiassa palkkalautakunta päätti lausunnossaan kaupunginhallitukselle esittää, että ko. työ olisi korvattava mainituille henkilöille palkkalautakunnan 12.10.1964 antaman tulkinnan mukaisesti, ellei työaikalaista muuta johdu, ja että työn järjestelyn osalta olisi syytä vielä selvittää, olisiko olemassa mahdollisuuksia näiden tehtävien rationalisointiin (10.5. 821 §).

Raastuvanoikeuden yleisjaosto oli tehnyt esityksen kaksinkertaisen palkkion suorittamisesta RO:n *apujäsenenä* toimineelle varat. Kai Karringille VIII osaston 2. jaoston istunnosta, joka oli jatkunut yli vuorokauden vaihteen. Kaupunginhallitus oli 23.4.1964 päättänyt, että raastuvanoikeuden apujäsenelle maksetaan palkkiona istunnolta, jossa hänen on pidettävä pöytäkirjaa, 140 mk ja muilta istunnoilta 55 mk. Pöytäkirjan pitäjälle aiheutuu kustakin istunnosta 2—3 päivän kotityö. Istunnon oletetaan tällöin kestävä normaalin työpäivän verran. Kun nyt kyseessä oleva istunto oli kestänyt 15 ½ t, eli enemmän kuin kaksi kertaa kaupungin tavallisen päivittäisen virka-ajan, pidettiin kohtuullisena, että siitä saataisiin suorittaa myös kaksinkertainen palkkio. Näin ollen palkkalautakunta päätti puoltaa tehtyä esitystä (6.9. 1 519 §).

Sijaiselle maksettava palkka. Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistys oli kiinnittänyt huomiota siihen, että eräissä tapauksissa oli viranhaltijoille, jotka muulloin kuin kesäloman aikana hoitivat korkeampaa virkaa kuin omaansa, suoritettu vain oman virkansa mukainen palkka tai vain jonkin verran enemmän, mutta ei koko hoitamansa viran palkkaa. Yhdistyksen kirjelmän johdosta palkkalautakunta päätti ilmoittaa virastoille ja laitoksille, 1) että virkasäännön 33 §:n

määräykset koskevat sellaisia viransijaisina toimivia viranhaltijoita, jotka ovat vakinaisen tai tilapäisen viran haltijoita, 2) että ko. viranhaltijalle saadaan suorittaa vain oman virkansa palkkaus hänen toimiessaan vuosilomasijaisena tai hänen hoitaessaan muuta virkaa oman virkansa ohella, ellei palkkalautakunta virkasäännön 33 §:n 2 mom:n nojalla ole päättänyt vuosilomasijaisen sijaispalkkiosta toisin sekä 3) että jos edellä tarkoitettunlainen viranhaltija on määrätty hoitamaan yksinomaan omaansa korkeammin palkattua virkaa, on hänelle suoritettava palkkaus hoitamansa korkeammin palkatun viran peruspalkan ja ikälisien mukaisesti edellyttäen, että hän hoitaa ko. viran koko tehtäväkokonaisuuden (12.7. 1 216 §).

Palkkalautakunta päätti, että Koskelan sairaskodin 7. pl:aan kuuluvalla hoitoapulaiselle Maire Jaloselle saatiin suorittaa 9. pl:n mukainen palkka hänen toimiessaan 1.—31.8. välisen ajan varastonhoitajan vuosilomasijaisena. Perusteena mainittiin se seikka, ettei ollut tiedossa laitoksen ulkopuolelta sopivaa sijaista (17.5. 863 §).

Virastapidättämisajalta maksettavan palkan määrääminen. Ammattioppilaitosten johtokunta oli maksanut teknillisen ammattikoulun vararehtorille Simo Ansalle peruspalkan ja ikälisät virastapidättämisen ajalta, mutta kaupunginhallitus oli hylännyt sille osoitetun anomuksen, jossa Ansa oli pyytänyt, että hänelle maksettaisiin myös ylituntipalkkiot ja kotityökorvaukset ko. ajalta. Uudenmaan lääninoikeus, jolle Ansa oli valittanut em. päätöksestä, oli hylännyt valituksen sillä perusteella, että kyseisiä korvauksia ja palkkioita oli pidettävä virkaan liittyvinä sivutuloina eikä sellaisena palkkana, joka virkasäännön 16 §:n 3 mom:n mukaan on maksettava takaisin siltä ajalta, jolloin viranhaltija on ollut pidätettynä virkansa toimittamisesta (29.3. 579 §).

Palopäällystön työaikaa koskeva kysymys. Kaupunkiliiton toimiston yleiskirjeessä oli mainittu, että ao. järjestöjen kanssa käydyis-

3. Palkkalautakunta

sä neuvotteluissa oli päädytty neuvottelijain yksimielisesti hyväksymään yhteiseen suositukseen palopäällystön työaika koskeissa kysymyksissä. Suosituksessa oli mm. seuraava 2. kohta: Palopäällystölle korvataan sunnuntaina, pyhä-, juhla- ja vapunpäivänä suoritetuista työtunneista puolet. Jos hän tänä aikana joutuu suorittamaan aktiivista työtä, osallistumaan esim. palosammutukseen, pelastustyöhön tai pakolliseen tarkastukseen, siihen käytetyt tunnit korvataan täysimääräisinä. Sunnuntaityöt katsotaan alkaviksi edellisenä lauantaina tai aattona klo 18. Palkkalautakunnan esittelijä totesi, että kaupunginhallituksen 6.5.1965 tekemä päätös niiden viranhaltijain luettelosta, jotka eivät ole oikeutettuja lisä-, yli- eikä sunnuntaityökorvauksiin, sisältää palolaitoksen kohdalla palopäällikön, apulaispalopäällikön, palotarkastajan ja paloinsinöörin sekä talouspäällikön nimikkeet. Mainittujen virkojen haltijat veloitetaan palolaitoksen johtosäännössä suorittamaan ns. päällikköpäivystystä, mistä he ovat saaneet ko. päätöstä edeltäneeltä ajalta korvausta. Näin ollen olisi ko. tehtävistä edelleenkin sunnuntain osalta suoritettava sunnuntaityökorvaus. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa sellaista järjestelyä, että em. luetteloa täydennettäisiin siten, että palopäällikön ja apulaispalopäällikön nimikkeiden perään merkittäisiin sulkeihin sanat »ei koske sunnuntaityökorvauksia», ja 2. kohta muutettaisiin seuraavaksi: »palmestareille koko siitä ajasta, minkä he sunnuntaina tai juhlapäivänä toimivat päivystäjinä sekä puolesta sitä aikaa, minkä he näinä päivinä toimivat varapäivystäjinä . . .» (18.10. 1 766 §, 22.11. 1 929 §, 29.11. 1 946 §).

Vesilaitoksen jakelupäivystyksen järjestely. Päivystys oli järjestetty siten, että varallaolo käsitti koko työajan ulkopuolisen ajan ja päivystystä hoiti samanaikaisesti putkimestari, putkiasentaja ja autonkuljettaja. Teollisuuslaitosten lautakunta oli esittänyt, että päivystys järjestettäisiin uudelleen siten, että em. aika olisi sama, mutta päivystystä tulisi hoi-

tamaan samanaikaisesti kaksi putkimestaria, joista toinen kuuluisi 1 b- tai 3 b-päivystysluokkaan ja toinen 1 c-päivystysluokkaan, kolme putkiasentajaa ja autonkuljettaja, jotka kuuluisivat 1 b-päivystysluokkaan. Palkkalautakunta päätti, että päivystysmääräysten 1 c-luokan päivystystä suorittavan putkimestarin varallaoloajasta korvataan 1/5 ja 3 b-luokan päivystystä suorittavan yliputkimestarin varallaoloajasta 1/2 vesilaitoksen päivystyksen uudelleenjärjestelyn voimaantumisesta lukien (1.3. 412 §).

Palkkalautakunta päätti vahvistaa Vanhankaupungin vedenpuhdistuslaitoksen käyttöinsinöörin käyttöpäivystyskorvausperusteen 1/10 varallaoloon käytetystä ajasta (20.12. 2 052 §).

Erikoisammattimieslisät. Vesilaitokselle myönnettiin oikeus maksaa kahdessa eri putkiverkkopiirissä työskentelevälle kahdelle kalustonhoitajalle erikoisammattimieslisää 25 %:n suuruisena ao. ammattinimikkeen edellyttämästä perustuntipalkasta laskien, niin kauan kuin mainituille kalustonhoitajille kuuluvien tehtävien monipuolisuus ja vaativuus ei nykyisestäään muutu (26.4. 732 §).

Työehtosopimukset. Suomen Merimies-Unioiden taholta oli sanottu irti 30.10.1964 päivättyllä kirjelmällä työehtosopimus, jonka kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt 13.5.1964. Samalla Unioni ehdotti sopimuksen uusittavaksi niin, että 6 §:n vuosilomaa koskevia ja 3 §:n työaika koskevia säännöksiä muutettaisiin. Merimies-Unioni oli vaatinut ylityökorvauksen maksamista erityyppisissä sunnuntaiylytyöstä säädetyn perusteen mukaisesti lauantaisin ja pyhien aattona klo 12 jälkeen suoritetusta työstä. Neuvotteluissa se kuitenkin suostui tinkimään näistä vaatimuksista, joten malliin tehdyn muutoksen mukaan sunnuntaiylytyöstä säädettyä perustetta noudatetaan vasta klo 18 jälkeen lauantaisin ja pyhien aattona suoritettuun työhön nähden. Kaupunkiliiton palkka-asia- neuvosto oli saattanut eräiden satamakaupunkien kaupunginhallitusten tietoon satamajäänmurta-

jain väen työehtosopimuksen mallin, mihin myöhemmin tehtiin muutoksia. Keskitettyjen neuvottelujen avulla oli pyritty säilyttämään työehtosopimuksissa saavutettu yhtenäisyys. Kaupungin ja Unionin kesken 9.6.1965 käydyissä neuvotteluissa oli päästy yksimielisyyteen ao. korvausten tarkistamisesta. Palkkalautakunta päätti omasta puolestaan hyväksyä neuvottelutuloksen ja esittää edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi, että kaupungin ja Merimies-Unionin kesken tehtäisiin satamajäänmurtajain väkeä koskeva työehtosopimus, joka oli syntynyt neuvottelujen tuloksena (14.6. 1 035 §).

Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestön ja kaupungin välillä 5.3.1964 tehty työehtosopimus päätettiin sanoa irti sekä samoin maataloustyöntekijäin kanssa 9.4.1964 tehty työehtosopimus (29.11. 1 963 §).

Maistraatti oli 15.5.1965 vahvistanut *kuorma- ja pakettiautojen liikennetaksan* 1.6. lähtien käytettäväksi. Kaupungin ja kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestön kanssa oli käyty neuvotteluja ns. listaautonkuljettajien tuntiajotaksasta, joka rakentuu maistraatin vahvistamalle em. taksalle. Neuvotteluissa oli päästy yksimielisyyteen ko. ajotaksasta, jossa oli otettu huomioon alentavana tekijänä kustannuksia, joita kaupungille aiheutuu sen vuoksi, että listaautonkuljettajat ovat työsopimussuhteessa kaupunkiin. Alennuksen määräksi sovittiin 75 p/t. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelutuloksen sekä kumoten asiasta 11.11.1963 tekemänsä päätöksen ilmoittaa ao. laitoksille, että 1.6.1965 lähtien noudatetaan seuraavaa tuntiajotaksaa:

1)			
Maksuluokka	mk	Maksuluokka	mk
V	10.55	VII	12.15
VI	11.35	VIII	12.85

2) urakka-ajossa olleille suoritetaan 1.6.1965 ja tämän päätöksen voimaantulopäivän väliseltä ajalta maksettava takautuva koro-

tus siten, että uusien ja vanhojen tuntiajotaksajien välinen erotus kerrotaan urakkatyöhön käytetyllä tuntimäärällä ja

3) että muissa suhteissa noudatetaan maistraatin 15.5.1965 tekemää päätöstä (14.6. 1 047 §, vrt. kunn.as.kok. n:o 42).

Ikälisät. Palkkalautakunnan toimistopäällikön päätösluetteloön sisältyi useita tuhansia päätöksiä, jotka koskivat ikälisien myöntämistä viranhaltijoille. Myöskin lautakunta käsitteli lukuisia anomuksia, jotka koskivat palvelusvuosien laskemista ikälisiin oikeuttavaksi ajaksi valtion, seurakuntien, kuntayhtymien ym. palvelun osalta.

Ns. Kypros-joukoissa palvelun ajan hyväksilukeminen. Rakennusvirastolle ja talonmies Matti Puraselle päätettiin ilmoittaa, ettei tämän työsuhde kaupunkiin katkeaisi YKSP 1:n ns. Kyproksen joukkoihin liittymisen johdosta. Samalla palkkalautakunta päätti, että kaupungin työsopimussuhteesta palveluksesta YKSP:n palvelukseen siirtynyt työntekijä otetaan takaisin kaupungin palvelukseen ns. vanhana työntekijänä, mikäli hän valvontajoukoissa suoritetun palveluksen päätyttyä viivytyksettä palaa kaupungin työhön, kuitenkin niin että YKSP 1:ssä suoritettua palvelusta ei oteta palvelusaikojä laskettaessa huomioon (12.7. 1 217 §).

Röykän sairaalan tp. lämmittäjälle myönnettiin palkatonta virkavapautta 12.3.—11.9.1965 väliseksi ajaksi Suomen YK-kompaniassa Kyproksella palvelemista varten (15.3. 500 §).

Palvelusaika-anomukset. Liikennelaitoksen tp. rahastaja Taimi Leppänen oli anonut saada ikälisiä varten lukea hyväkseen ajan 5.2.—13.7.1963, jonka hän oli ollut Postisäästöpankin palveluksessa vuosilomasijaisena toimistotöissä. Esittelijä oli esittänyt anomuksen hylättäväksi, koska ko. työ ei ollut samankaltaista kaupungin virkaan kuuluvien tehtävien kanssa. Aikaisemmin, jolloin ratkaisuvalla näissä asioissa kuului kaupunginhallitukselle, se oli mm. oikeuttanut toim.apul. Kirsti Granqvistin lukemaan hy-

3. Palkkalautakunta

väkseen vain puolet Postisäästöpankissa palvelemastaan ajasta, koska ei voitu katsoa, että hänen palveluksestaan em. laitoksessa olisi ollut kokonaisuudessaan hyötyä hänen viranhoidolleen rahatoimistossa. Virkasäännön 25 §:n 3 mom:n 1 kohdassa mainituissa laitoksissa: eduskunnan, Suomen Pankin, Kansaneläkelaitoksen ym. viroissa palveltujen aikojen hyväksilukeminen riippuu kaupunginhallituksen tulkinnasta. 21.5.1953 annettu tulkintaohje koskee kuitenkin saman pykälän 3 mom:n 3 kohtaa. Määrättäessä harkinnassa käytettäviä arvosteluperusteita edellä tarkoitettua 1 kohtaa varten soveltuvat em. tulkintaohjeen sisältämät edellytykset myös tällaiseen palvelusaikaan nähden. Tämä lausunto, jossa ilmaistua periaatetta on vastaavalaisten anomusten yhteydessä noudatettu, sisälsi jo sellaisenaan vastauksen kysymykseen, oliko vaatimus samankaltaisuudesta ulotettava koskemaan myös muita palveluksia kuin edellä 3 kohdassa mainittuja. Näin ollen esittelijä ehdotti, että Leppäsen anomus hylättäisiin. Palkkalautakunta oikeutti kuitenkin hänet lukemaan hyväkseen koko koajan (15.2. 329 §, 22.2. 370 §).

Kiinteistöviraston talo-osaston siivooja Jenny Puikkonen oli anonut vuosilomansa pituuden määräämistä. Palkkalautakunta päätti lähettää asiakirjat talo-osastolle tarpeellisia toimenpiteitä varten. Samalla palkkalautakunta ilmoitti yhtyvänsä talo-osaston antamaan lausuntoon ja totesi lisäksi, että lautakunta oli 2.4.1957 hylännyt suomenkielisten kansakoulujen siivoojan Jenny Puikkosen anomuksen palkattoman kesäajan huomioon ottamisesta ikälisiä myönnettäessä. Perusteluissa oli todettu, että Puikkosen jatkuva palvelus oli päättynyt 31.5.1952, jolloin myös kaupunginvaltuuston 28.11.1951 tekemän päätöksen mukaiset virkasäännön summat etuisuudet oli katsottava päättyneeksi. Lisäksi palkkalautakunta totesi, että ko. valtuuston päätöksen mukaisesti Puikkonen olisi menettänyt sanotut etuudet myös 1.7.1955 siirtyessään vs. siivoojaksi (21.6. 1 079 §).

Ruokailukorvaukset. Palkkalautakunta vahvisti muuttaen 3.2.1964 tehtyä päätöstä lastentarhain viranhaltijain aamiaisesta tai välipalasta perittävän ateriamaksun 0.57 mk:ksi sekä pääaterian maksun 1.14 mk:ksi 1.5.1965 lukien. Samoin vahvistettiin elintarvikekeskuksen viranhaltijoilta kuukausittain perittävä ruokakorvaus 55 mk:ksi 1.5. lukien; edelleen päätettiin, että sairaaloiden, huolto- ja lastensuojelulaitosten henkilökunnalta perittävät ateriakorvaukset pysytetään entisen suuruisina, eli aamuateriasta maksettava korvaus 0.30 mk sekä päivä- ja ilta-ateriasta maksettava korvaus 1.40 mk (12.4. 664—666 §).

Virka-asunnot. Palkkalautakunta päätti jatkaa virka-asuntojen vuokrien tarkistuksen siirtämistä koskevaa määräaikaa siten, että sanottu vuokrien tarkistus, joka oli määrätty tapahtuvaksi viimeistään 31.12.1965, siirrettiin edelleen toistaiseksi, kunnes luontoisetuvastikkeiden uusi määrittämisyjärjestelmä otettaisiin käytäntöön, kuitenkin enintään 31.3.1966 saakka (20.9.1 581 §, 27.12. 2 086 §).

Sairaalalautakunnan hallintojaosto oli esittänyt, että Nikkilän sairaalan ns. Ruksin asuntoalueen huoneisto I vahvistettaisiin sairaalan tp. osastolääkärin Ossi Raivion virka-asunnoksi 1.11. lukien. Esitystä perusteltiin sillä, että ainakin yhden lääkärin asumista sairaalan alueella oli pidettävä suotavana. Edellisenä kesänä hallintojaosto oli puoltanut saman sairaalan osastolääkärin Meri Hellakosken vapauttamista velvollisuudesta asua mainitussa virka-asunnossa, »koska sairaalaan oli järjestetty jatkuva lääkäripäivystys ja lääkärin asuminen Nikkilän sairaalassa ei enää ollut välttämätöntä». Täten vapautuneet virka-asunnot oli sairaalaa kehoitettu vuokraamaan muulle henkilökunnalle. Palkkalautakunta päätti hylätä hallintojaoston esityksen (15.11. 1 900 §).

Laakson sairaalassa oli 1.8. lähtien suoritettu korjaustöitä vesi-, viemäri-, lämpö- ja sähköjohtojen uusimiseksi. Työt, jotka tulisivat kestävänsä v:n 1966 kevätpuolelle asti,

suoritettiin asteittain, niin että sairaalan virka-asunnoissa kuitenkin voitiin asua. Sairaalavirasto oli tiedustellut, oliko ao. viranhaltijoilta perittävä vuokraa korjaustöiden aikana. Palkkalautakunta päätti, että talouspäällikön ja konepäällikön asunnoista peritään vuokrakorvaus 40 % alennettuna, kuitenkin enintään siltä ajalta, minkä korjaustyöt kestävät (13.9. 1 559 §).

Kustaankartanon vanhainkodin ylihoitaja Lahja Dammert oli anonut, että hänet vapauttettaisiin velvollisuudesta asua ylihoitajan virka-asunnossa voidakseen muuttaa asumaan yhdessä 74-vuotiaan isänsä kanssa, joka ei enää tullut toimeen yksinään. Huoltolaitosten johtokunta oli pyydettyä lisäselvityksenä antanut lausunnon, jossa mm. sanottiin: »Käytäntö on yleensä ollut se, että sairaaloiden ja huoltolaitosten ylihoitajat asuvat laitoksessa virka-asunnossa. Kuitenkin on myös havaittavissa pyrkimystä päinvastaiseen suuntaan. Niinpä esim. Laakson ja Marian sairaaloiden sekä Roihuvuoren vanhainkodin ylihoitajat asuvat laitoksen ulkopuolella. Kustaankartanon vanhainkodin osalta on tilanne sikäli poikkeuksellinen, ettei talouspäällikkö asu laitoksessa. Tarkoituksenmukaisen hoidon kannalta ja etenkin virka-ajan jälkeen sattuvien odottamattomien tapausten varalta, jotka vaatisivat laitoksen johdon paikallaoloa, olisi joko talouspäällikön tai ylihoitajan asuttava laitoksessa. Tällaisten päivystystehtävien hoito voidaan tosin uskoa jollekin muulle laitoksessa asuvalle viranhaltijalle, kuten nyt ko. tapauksessa on tehty. Ei ole kuitenkaan varmaa, että laitoksessa aina asuu sellainen viranhaltija, joka suostuu tällaisia hänelle varsinaisesti kuulumattomia tehtäviä hoitamaan». Koska ylihoit. Dammert oli siirtynyt hoitamaan huoltoviraston tp. ylihoitajan virkaa, palkkalautakunta päätti poistaa ko. virka-asunnon virka-asuntoluettelosta (18.1. 158 §, 22.2. 372 §).

Lastentarhain lautakunnan 24.9. tehdyn esityksen perusteella palkkalautakunta oli

poistanut *lastentarha Tomtebon* keittäjän asunnon virka-asuntoluettelosta 1.10. lukien, koska se suoritettujen uudelleenjärjestelyjen yhteydessä oli tullut kokonaan asunnoksi soveltumattomaksi. Myöhemmin lastentarhain lautakunta esitti, että ko. asunto oli korjaustöiden takia ollut tyhjennettävä jo 1.6. lähtien, minkä vuoksi palkkalautakunta kohtuussyistä päätti vapauttaa ao. keittäjän maksamasta virka-asunnosta perittävää vastiketta 1.6.—30.9.1965 väliseltä ajalta (1.11. 1 829 §).

Pesutuvan vuokra. Röykän sairaalaan oli rakennettu uusi pesutupa, mihin oli hankittu täysautomaattinen pesukone. Talouspäällikkö oli tiedustellut, mitenkö korvaus ko. koneen, kuivauslingon ja mankelin käytöstä olisi määrättävä. Palkkalautakunta päätti, että laitoksissa, joissa henkilökunnan käyttöön on hankittu täysautomaattisia pesukoneita, peritään niiden käytöstä seuraavat tuntimaksut: pesutupa sähkönkulutuksineen 2.45 mk ensimmäiseltä tunnilta ja 1.45 mk seuraavilta tunneilta sekä mankelin käytöstä 1 mk/t (31.5. 939 §).

Virkapuhelimet. Palkkalautakunta teki lukuisia päätöksiä, jotka koskivat virkapuhelien asentamista, siirtämistä, poistamista ym. Lisäksi päätettiin puhelumaksujen ja neljännesvuosimaksujen suorittamisesta kaupungin varoista eräiden päivystysvelvollisten viranhaltijain osalta.

Terveystieteiden viraston kättilöt olivat v:n 1965 alusta siirtyneet kokonaan neuvoloista käsin tapahtuvaan päivystykseen, minkä vuoksi palkkalautakunta päätti suostua siihen, että 42 em. kättilöä oikeutettiin luopumaan virkapuhelimesta sekä oman puhelimen korvausmaksuista 1.1.1965 lukien (18.1. 161 §).

Sairauslomasijaisten palkkaamiseen myönnettiin määräraha 179 tapauksessa sellaisten virastojen ja laitosten käyttöön, joille ei ollut talousarviossa varattu omaa määrärahaa ko. tarkoitukseen. Sairauslomasijaisten palkkaamiseen käytetty määräraha oli yhteensä 220 030 mk.

3. Palkkalautakunta

Jatkettua *sairauslomaa* myönnettiin 16 tapauksessa oikeuksin joko 2/3 tai puoliin palkkaetuihin. Tällöin asetettiin tavallisesti ehdoksi, että jos asianomainen vielä aikoi anoa jatkettua sairauslomaa, hänen oli esitettävä selvitys paranemistavoistaan.

Hautausavustusta myönnettiin kertomusvuoden aikana useassa sadassa tapauksessa yhteensä 233 605 mk.

Päivä- ja äitiysrahan tarkkailulomakkeen käyttöönotto. Palkkalautakunta päätti tehdä kaupunginhallitukselle esityksen erityisten tarkkailulomakkeitten (lisäesityslistan liitteet n:o 1 ja 2) käyttöön ottamisesta sekä päivä- ja äitiysrahaohjeiden tekemisestä ja lääkärintodistusten tarkastamisesta annettujen ohjeiden muuttamisesta esityslistan liitteen n:o 1 mukaisiksi. Samalla päätettiin esittää, että palkkalautakunnan toimistolle myönnettäisiin valtuus tarvittaessa päättää tarkkailulomakkeeseen tehtävistä muutoksista (8.3. 473 §, 15.3. 503 §).

Virkavapaudet. Palkkalautakunta päätti antaa toimiston tehtäväksi valmistella esitys yhtenäisten ohjeiden antamiseksi siitä, millä tavalla ulkomaisiin eri ammattialojen konferensseihin osallistuttaessa matkoihin käytettävä aika on laskettava (4.1. 51 §).

Palkatonta virkavapautta myönnettiin kertomusvuonna yhteensä 394 viranhaltijalle. Sitä myönnettiin esim. toisen viran tai yksityisasioiden hoitamista varten, kursseihin osallistumiseksi tai ammattipätevyuden täydentämiseksi.

Kirjastolautakunta oli puolestaan puoltanut viransijaisena toimivan tp. kirjastoapulaisen Juhani Turusen anomusta palkattoman virkavapauden saamiseksi Yhdysvaltoihin tehtävää opintomatkaa varten. Palkkalautakunta päätti hylätä anomuksen, koska Turunen oli ollut kaupungin palveluksessa vain viransijaisena useaan otteeseen v:sta 1962 lähtien ja koska ko. opiskelun luonteesta ei ollut annettu tarkempaa selvitystä, niin ettei voitu päätellä, koituisiko opintomatkasta

hyötyä anojan myöhempien virkatehtävien hoitamiseksi (12.4. 678 §).

Osapalkkaista virkavapautta myönnettiin 31 tapauksessa ja *palkallista virkavapautta* 195 tapauksessa. Palkallista virkavapautta myönnettiin yleensä opintojen harjoittamista varten vain siinä tapauksessa, että opintojen tarkoituksena oli saavuttaa pätevyys virassa, jossa vaatimukset olivat muuttuneet, tai johon ao. henkilö oli valittu ilman että hänellä oli siihen vaadittua pätevyyttä. Palkallinen virkavapaus myönnettiin niin, että ehtona oli määrättyjen vuosien ajan virassa pysyminen virkavapauden päätyttyä.

Vesilaitoksen limnologi Ilppo Kangas oli saanut palkatonta lomaa 9.—10.12.1964 Norjaan tehdyn matkan ajaksi, jolloin hän oli toiminut kutsuttuna esitelmäsihteerinä vesihuoltokysymyksiä käsittelevässä kokouksessa saaden palkkiona ko. tehtävästä 500 Nkr. Myöhemmin hän oli anonut, että ko. loma myönnettäisiin palkallisena. Koska mainitusta matkasta ei ollut esitettykään olevan hyötyä hänen työssään, esittelijä ehdotti anomuksen hylättäväksi, mutta palkkalautakunta päätti myöntää täydet palkkaedut loman ajalta (11.1. 103 §, 25.1. 205 §).

Koskelan sairaskodin anestesiaylilääkäri Ensti Pohjola oli anonut täysien palkkaetujen myöntämistä virkavapauden ajalta 18.10.—15.12.1965, joka hänelle oli myönnetty Ylioppilaskunnan Laulajien johtajan ominaisuudessa Yhdysvaltoihin ja Kanadaan tehtävää konserttimatkaa varten. Esittelijä totesi, että v. 1953 YL teki vastaavanlaisen konserttimatkan, jolloin eräiden kaupungin viranhaltijain osallistuessa siihen heidän ao. anomustensa osalta huomautettiin, että ko. edustus-tehtävä oli yhtä merkityksellinen kuin maottelut ja niihin verrattavat urheilukilpailut, joita varten edustusurheilijoille on myönnetty täysipalkkaista virkavapautta. Koska tällä kertaa kyseessä oleva konserttimatka tapahtui Sibeliuksen juhluvuoden merkeissä, oli tätä kiertuetta YL:n edellisen matkan tavoin

pidettävä Suomen kulttuuria edustavana ja esittelevänä matkana. Esittelijä ehdotti virkavapauden myöntämistä täysin palkka-
eduin ajaksi 18.10—17.11., jolloin muu aika jäisi palkattomaksi, mutta palkkalautakunta päätti myöntää täydet palkkaedut koko matkan ajalta (4.10. 1 701 §).

Lääkäripäivien erikoiskursseille osallistumista varten oli 17 aluelääkärille myönnetty virkavapautta aikana 15.—20.11. Palkkalautakunta päätti myöntää ko. lääkäreille täydet palkkaedut mainitulta ajalta (22.11. 1 927 §).

Kähertäjäkoulun rehtori Raili Kukkonen oli saanut virkavapautta ajaksi 1.9.1965—30.4.1966 opiskelua varten ammattikoulujen Jyväskylän opettajaopistossa. Hänelle oli myönnetty em. ajalta ainoastaan 25 %:n palkkaedut, minkä vuoksi hän uudisti anomuksensa 60 %:n palkkaetujen saamiseksi virkavapauden ajalta perustellen anomustaan sillä, että opiskelu vieraalla paikkakunnalla aiheuttaa suuret kulut sekä sillä, että muutkin kunnat olivat vastaavasti myöntäneet anottun suuruiset palkkaedut. Ammattioppilaitosten johtokunta oli puoltanut anomusta, koska reht. Kukkonen ko. opiskelun avulla saavuttaisi täydellisen opettajapätevyuden. Koulussa ei toistaiseksi ollut yhtään pätevää opettajaa. Palkkalautakunnan esittelijä huomautti, että ammattioppilaitoksista annetun lain ja 16.1.1959 annetun asetuksen perusteella opettajien kelpoisuusvaatimukset muuttuivat aikaisempaan verraten. Valtion noudattaman käytännön perusteella v:sta 1958 lähtien oli opetusharjoitteluun osallistuville ammattikoulunopettajille myönnetty perheellisille 60 %:n ja perheettömille 40 %:n palkkaedut. Kukkonen osalta, joka työkokemuksen perusteella oli saanut työnopettajan kelpoisuuden, oli kyseessä valmistuminen täysin uutta virkaa varten, nim. osallistuminen koulutukseen, jonka avulla hän saavuttaisi ammatinopettajan kelpoisuuden. Tällaisissa tapauksissa ei yleensä ollut myönnetty palkallista virkavapautta. Ottaen huomioon

sen, että Kukkonen osallistui suhteellisen pitkäaikaiseen koulutukseen, joka soisi hänelle kelpoisuuden paremmin palkattuun virkaan ja lisäksi, että jokaisen tällaiseen koulutukseen osallistuvan tuli varautua koulutuksen vaatimiin uhrauksiin, esittelijä ehdotti anomuksen hylättäväksi. Palkkalautakunta päätti äänestyksen jälkeen yhtyä ko. ehdotukseen (6.9. 1 523 §, 13.12. 1 988 §).

Työloimat. Liikennelaitoksen varastomiehelle Tauno Laineelle päätettiin myöntää täydet palkkaedut työloiman ajalta, joka hänelle oli annettu ajaksi 6.—12.10.1965 Suomen ja Norjan opaskoirien välisessä maaottelussa tuomarina toimimista varten (20.9. 1 588 §).

Palomiehen vuosilomasijaiselle Timo Huttuselle myönnettiin täydet palkkaedut 12.—20.8. väliseltä virkavapauden ajalta, jolloin hän osallistui pohjoismaisiin uintimestaruuskilpailuihin ja maaotteluihin (27.9. 1 641 §) sekä samoin palomies Hannu Ehoniemelle 3.—6.9. väliseksi ajaksi Suomi-Ruotsi yleisurheilumaaotteluun osallistumista varten (27.9. 1 642 §).

Sähkölaitoksen kunnossapitotekn. Pauli Nurminen oli anonut täysiä palkkaetuja loman ajalta, joka hänelle oli myönnetty 4.—9.10. väliseksi ajaksi Norjassa vietettävän valtakunnallisen Suomen viikon juhlatilaisuuksissa tanhujoukkueessa esiintymistä varten. Lautakunta päätti äänestyksen jälkeen myöntää ko. loman ajalta täydet palkkaedut (11.10. 1 722 §, 18.10. 1 767 §).

Sähköasent. Matti Löfman oli anonut täysiä palkkaetuja loman ajalta, joka hänelle oli myönnetty ajaksi 15.—26.10. kansainvälisille erotuomarikursseille osallistumista varten. Palkkalautakunta hylkäsi anomuksen (11.10. 1 723 §); samoin hylättiin anomus, jonka sähkölaitoksen autonkulj. Taisto Enckell oli tehnyt palkkaetujen saamiseksi työloiman ajalta, joka hänelle oli myönnetty ulkomailta pelattavan jalkapallo-ottelun erotuomarina toimimista varten (13.12. 1 989 §).

Reservipalveluksen huomioon ottaminen eläkkeeseen oikeuttavassa palvelusajassa. Palkka-

3. Palkkalautakunta

lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle esityksen eläkesääntöjen muuttamiseksi siten, että kaupunginvaltuuston 10.2. vt Ilkan ym. aloitetta käsitellessään tekemän päätöksen mukaiset periaatteet reservipalveluksen huomioon ottamisesta eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa laskettaessa voitaisiin toteuttaa (29.11. 1 965 §).

Eläkkeitä myönnettiin kertomusvuonna 533. Eläkkeitä oikaistiin tai korjattiin 17 tapauksessa. Leskieläkkeitä myönnettiin 157:ssä ja kasvatusapua 44 tapauksessa. Kaupunginhallitukselle annettiin 28 eläkettä koskevaa lausuntoa, joista kolme koski leskieläkettä ja kaksi kasvatusapua.

Palolaitoksen eräät palokersantit ja -korpraalit olivat tehneet lääninhallitukselle valituksen siitä, että kun he olivat siirtyneet eläkkeelle aikana, jolloin sunnuntaityökorvauksia ei otettu huomioon eläkepohjaa määrättäessä, heille nyt olisi myönnettävä ko. oikeus kuten myöhempien eläkesääntöjen mukaisesti on tapahtunut muiden eläkkeelle siirtyneiden osalta. Koska kaupunginvaltuuston 19.6.1963 tekemä päätös, joka koski säännölliseltä työajalta maksettujen sunnuntaityökorvausten laskemista viranhaltijan varsinaiseen eläkepohjaan, tarkoitti vain niitä viranhaltijoita, jotka olivat siirtyneet eläkkeelle 1.11.1953 jälkeen ja ao. valituksen tehneet olivat jääneet eläkkeelle ennen tätä ajankohtaa, päätti lääninhallitus hylätä mainitut valitukset (20.9. 1 592, 1 595 §, 4.10. 1 690 §).

Leskiriva Ingrid Linsén oli anonut ylimääräistä eläkettä 5.1.1954 kuolleen miehensä jälkeen. Tämä oli ollut kaupungin puhtaana-pitolaitoksen palveluksessa eläkkeelle siirtymiseensä asti. Anoja itse oli miltei työkyvytön eikä hänellä ollut muuta tuloa kuin kansaneläke. Palkkalautakunta päätti lausunnossaan kaupunginhallitukselle esittää anomuksen hylättäväksi, koska lakaisija Karl Linsén ei eläessään ollut liittynyt kaupungin leski- ja orpoeläkekassan jäseneksi, vaikka hänellä olisi ollut siihen tilaisuus (29.11. 1 941 §).

Kaupunginhallitus oli 14.1. palauttanut teknillisen ammattikoulun ent. yleisaineiden opett. Santeri Liikkasen eläkeasian palkkalautakunnan uudelleen käsiteltäväksi sen valituksen vuoksi, jonka Liikkanen oli tehnyt palkkalautakunnan eläkepäätöksen johdosta. Kysymyksessä oli ylitunti- ja kotityökorvausten sisällyttäminen eläkepohjaan. Liikkanen oli selityksessään maininnut, että ylituntien viikottainen määrä pysyi samana koko lukuvuoden ajan ja normaaliin opetusvelvollisuuteen kuuluvat koulutunnit ovat täsmälleen samankaltaisia kuin ylitunnit, joten nämä kuuluvat hänen säännölliseen työaikaansa. Kaupunginhallituksen asiamiestoimistolta pyydettyssä lausunnossa sanottiin mm.: Kauppa- ja teollisuusministeriö on päättänyt, että valtionavustusta suoritetaan kotityökorvauksista tai ylitunneista maksettavista vuosiviikkotuntipalkkioista sen mukaan, miten pitkä työvuosi koulussa on. Opettajan on suoritettava kokeiden korjaamista, joka kuuluu hänen virkavelvollisuuksiinsa ja joka on niin oleellisesti opetustyöhön liittyvä tehtävä, että sitä on pidettävä säännömukaisena työnä. Asiamiestoimisto siis katsoi, että ammattikoulun opettajien kotityökorvaukset ovat säännöllisenä työaikana suoritetusta työstä saatua palkkaa, joka on huomioitava eläkepohjaa määrättäessä. Ylituntipalkkioita taas on pidettävä ylityökorvauksina, joita ei voida lisätä eläkepohjaan. Palkkalautakunnan esittelijä totesi, että tähän asti on eläkesäännön 6 §:ssä tarkoitettuna palkkaetuna aina pidetty eroamiskuukauden palkkaa ja kun nyt kyseessä olevassa tapauksessa Liikkaselle ei ollut suoritettu kotityökorvauksia heinäkuulta 1961, syntyi epäselvyyttä menettelytavasta. Asiamiestoimisto mainitsi antamassaan uudessa lausunnossa, että em. 6 §:n sanamuodosta ei välttämättä voida tehdä sitä johtopäätöstä, että sanonta »palkkaedut» on rajoitettava sanotulla tavoin. Pykälän 2 mom:sta käy ilmi, että palkkaedut on erotettava käsitteellisesti viranhaltijan palkkaluokan mukaisesta loppupal-

kasta ja viittaa pykälässä käytetty sanamuoto muutenkin siihen, että ko. sanonta ulottuu laajemmalle kuin vain eroamiskuukauden palkkaan. Koska eläkesäännössä on nyt kyseessä olevan asian osalta selvä aukko, jää asian ratkaisu viime kädessä korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen varaan. Esittelijän käsityksen mukaan KHO:n päätös Liikkasen asiassa ei muodostuisi yleiseksi ennakkopäätökseksi, vaan koskisi vain tätä yksityistapausta. Näin ollen palkkalautakunta päätti merkitä kaupunginhallituksen päätöksen tiedoksi ja todeta, että asia ei anna aihetta lautakunnan 31.3.1964 tekemän päätöksen muuttamiseen (5.4. 616 §).

Teurastamon ent. toim.joht. Reijo Turuselle oli myönnetty hänen palvelusvuosiaan vastaava *osaeläke* 1.3.1960 lähtien. Mutta poliisitutkimuksessa ja vireillepannussa oikeuskäsittelyssä oli ilmennyt seikkoja, joiden perusteella palkkalautakunta oli julistanut Turusen eläkeoikeutensa menettäneeksi 1.8.1961 alkaen. Kaupunginhallitus, jolta Turunen haki muutosta em. päätökseen, hylkäsi valituksen. Tämän jälkeen lääninoikeus 2.4.1963 antoi päätöksen, jolla mainitut päätökset kumottiin. Kaupunginhallitus päätti valittaa tästä päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Turunen oli kuitenkin anonut Tasavallan Presidentiltä, että hänelle palautettaisiin oikeus eläkkeeseen, mihin armosta oli suostuttu. Näin ollen palkkalautakunta merkitsi tiedoksi presidentin päätöksen ja päätti todeta, että Turuselle oli ryhdyttävä suorittamaan eläkettä 23.12.1964 lukien 1 329 mk:n suuruisena sekä 1.1.1965 alkaen 1 380 mk:n suuruisena siihen tulevine lisineen (1.2. 1 641 §).

Ent. rak.ins. Väinö Talvio oli anonut kaupungilta eläkettä, koska hänet ilman omaa syytään pakotettiin luopumaan kaupungin palveluksesta. Maistraatti oli 30.6.1959 antamassaan päätöksessä katsonut selvitetyn, että dipl.ins. Väinö Talvio, joka oli toiminut kaupungin rakennustarkastustoimiston rakennusinsinöörinä oli menetellyt rakennus-

tarkastustoimiston johtosäännön ao. määräyksen vastaisesti ja oli maistraatti tuominut hänet virkasäännön 15 §:n nojalla tahallisesti virkavirheestä pidätettäväksi virantoimituksesta 3 kk:n ajaksi, joka rangaistus samalla käsitti kaikkien palkkaetujen menettämisen sanotulta ajalta ja määrännyt, että Talvion, joka oli pidätetty virantoimituksesta asiasta mahdollisesti aiheutuvan kurinpitomenettelyn tai oikeudenkäynnin ajaksi, oli katsottava kärsineen hänelle nyt tuomitun kurinpitorangeistuksen helmikuun 7 p:stä 1959 saman vuoden toukokuun 7 p:ään. Talvio oli valittanut ko. päätöksestä lääninoikeuteen, joka hyläten vaatimuksen enemmälti oli velvoittanut kaupungin suorittamaan Talviolle hänelle kuuluvan palkan 28. p:aan kuuluneesta rakennusinsinöörin virasta 1.7.—1.8.1959 väliseltä ajalta. Talvio oli valittanut päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka 16.9.1964 antamallaan päätöksellä oli pysyttänyt lääninhallituksen päätöksen. Talvio oli 26.10.1964 uudistanut eläkeanomuksensa ja koska oli katsottava, että hän ei ollut menettänyt eläkeoikeuttaan eläkesäännön 14 §:n perusteella, hänelle myönnettiin säännönmukainen osaeläke (4.1. 64 §).

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle, paitsi edellä eri yhteyksissä selostettuja, lukuisista asioista, joista mainittakoon seuraavat: tuomarinvirkaan vaadittavan tutkinnon vahvistaminen pätevyysvaatimukseksi huoltoviraston asiamiesosaston osastosihteerin virkoihin (11.1. 91 §), päivystyskorvauksen suorittaminen suomenkielisen työväenopiston toimistonhoitajalle (18.1. 155 §, 1.3. 421 §), huoltoviraston asiamiesosaston organisaation tarkistaminen (18.1. 156 §), rakennusviraston puhtaanapito-osaston päivystyksestä huolehtivien työnjohtajien ja autonkuljettajien puhelinkorvauksen tarkistaminen (25.1. 193 §), kouluhammashoitolaitoksen tp. hammashoitajan puolipäiväviran muuttaminen osapäiväviraksi (25.1. 204 §, 1.2. 233 §), satamalautakunnan varastoimis-

3. Palkkalautakunta

ja laiturihuolto-osaston osastosihteerin viran siirtäminen kansliaosastolle (1.2. 253 §), palomieslisän tarkistaminen (8.2. 286 §), henkilökunnan palkkaaminen Hesperian sairaalan Haagan osaston suunnittelutehtäviin (15.2. 324 §, 22.2. 366 §), vanhojen, arvokkaiden rakennusosien luetteloiminen ja talteen ottaminen ja sen johdosta aiheutuvat virka- ja palkkausjärjestelyt (22.2. 379 §, 1.3. 426 §), korotetun palkan maksaminen puolipäivätyössä olevalle sairaanhoitohenkilökunnalle (8.3. 454 §, 22.3. 544 §), viranhaltijain ja työntekijäin eläkesääntöjen sekä leski- ja orpoeläkesääntöjen eläkkeiden hakemisaikaa koskevien määräysten muuttaminen (22.3. 542 §), Marian sairaalan sisätautien osaston sairaansijojen lisääminen ja siitä aiheutuvat virkajärjestelyt (29.3. 564 §), sairausvakuutusasiain toimikunnan mietinnön toisessa osassa esitetyt toimenpiteet (29.3. 590 §), ammattikouluissa toimivien tuntiopettajien aseman järjestäminen (29.3. 591 §, 5.4. 615 §), Koskelan sairaskodin mentaaliosaston tp. ylilääkärille ja psykiatrille suoritettavan sairaalalisän suuruus ym. (4.1. 71 §, 29.3. 592 §, 26.4. 746 §, 5.7. 1 182 §, 20.9. 1 606 §), kokouspalkkion suorittaminen kaupunginorkesterin taloudenhoitajalle hänen osallistuessaan musiikkilautakunnan kokouksiin (12.4. 657 §), sairaalafarmaseuttien työajan järjestely (26.4. 715 §, 3.5. 780 §), Kustaankartanon vanhainkodin elokuvaesitysten hoitaminen sekä koneiden ja laitteiden huollosta suoritettava korvaus (26.4. 748 §), sairaaloiden virka- ja työsuhteeseen sidottujen vuokra-asuntojen vuokran määräämisperusteiden muuttaminen (10.5. 810 §), virka-asuntojen suuruus- ja laatunormien yhdenmukaistaminen (10.5. 811 §), Myllypuron vanhusten asuintaloon ja Riistavuoren vanhainkotiin tarvittavan henkilökunnan palkkaaminen (10.5. 819, 820 §, 17.5. 867 §), ammattioppilaitosten kerhotoiminnasta muille kuin koulun omille opettajille sekä elokuvakoneenkäyttäjälle maksettavien palkkioiden tarkistaminen (17.5. 844 §), huoltolautakunnan esitys viranhaltijain elä-

kesäännön muuttamisesta (24.5. 895 §, 31.5. 930 §), lisäeläketurvan järjestäminen, eläkejärjestelyn ilmoittaminen ja ns. sosiaalisten palkkaluokkien määrääminen (3.6. 949 §, 8.6. 978 §), kieliopetuskokeilun järjestäminen lukuvuonna 1965—1966 sekä III kansakouluntarkastajan ja erityisopetuksen neuvojan viran perustaminen suomenkielisiä kansakouluja varten (14.6. 1 036, 1 052 §), kyyhkysten hävittämisestä maksettavan palkkion korottaminen (21.6. 1 072 §), kaupunginorkesterin jäsenille maksettavien soitin- ja pukukorvausten tarkistaminen (12.7. 1 210 §), Kivelä-Hesperian sairaalan hammaslääkärin viran järjestely (2.8. 1 293 §), palkkioiden maksaminen asiantuntijoina kuultaville viranhaltijoille metro-ohjelmaa koskevissa kysymyksissä (2.8. 1 300 §), lääkärinvälityksen yhteydessä kaupungin varoista suoritettavien lääkärin matkakulujen korvauksen tarkistaminen (2.8. 1 311 §), sairaalalisien maksaminen viransijaisina toimiville lääket. kandidaateille (23.8. 1 423 §), sairauspäiväpalkan laskeminen työsuhteessa oleville sairaus- ja hautausapusaännössä edellytetyissä tapauksissa (23.8. 1 424 §), virkajärjestelyjen toteuttaminen kaupungin sairaaloissa erikoissairaanhoidtajajaoston mietinnön pohjalla (6.9. 1 521 §, 13.9. 1 545 §), vanhusten asuintalon hoitajan, lastensuojelulautakunnan alaisten laitosten johtajien sekä ns. etsivän nuorisonhuollon palveluksessa olevien huoltotarkastajien oikeus sunnuntaityökorvaukseen (18.10. 1 755, 1 756, 1 763 §), sairaalalaitoksen laboratoriotoiminnan järjestely sitä selvittämään asetetun laboratoriokomitean toisen mietinnön pohjalta (22.11. 1 918 §, 29.11. 1 944 §), Hesperian sairaalan Haagan osaston toimintasuunnitelman muuttaminen ja toiminnan aloittamiseen liittyvät toimenpiteet henkilöstön palkkaamiseksi (22.11. 1 919 §), psykiatrisen huoltotoimiston asuntolatoimintaa koskevat järjestelyt ja henkilökunnan palkkaaminen (29.11. 1 945 §), päätoimisen kotitalousopettajan palkkaaminen kansakoulujen ja kesäsiirtoloiden ruokailun ohjaamista ja

valvontaa varten (29.11. 1964 §), ammattikoulujen rehtorin, rehtorin sijaisen ja kurssitoiminnan johtajan tehtävien uudelleen järjestely (13.12. 1993 §), korvauksen maksaminen ns. vanhassa palkkauksessa oleville

johtajille koulunjohtajan kuunteluvollisuuden suorittamisesta (13.12. 1995 §) ja tilapäisten lääkärinvirkojen vakinaistaminen (13.12. 2013 §).
